

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Zdrowia

KZD.410.001.02.2020

Pan Roman Topór-Mądry
Prezes Agencji Oceny Technologii
Medycznych i Taryfikacji,
ul. Przeskok 2, 00-032 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.064.2020
Komisji Rozstrzygającej z dnia 25 maja 2020 r.

P/20/001 wykonanie planu finansowego Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w 2019 r.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (dalej Agencja lub AOTMiT), ul. Przeskok 2, 00-032 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Roman Topór-Mądry, Prezes od dnia 8 listopada 2017 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Zdrowia
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karolina Hawryluk, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KZD/54/2019 z dnia 17 grudnia 2019 r. 2. Beata Ciechańska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KZD/2/2020 z dnia 09 stycznia 2020 r. <p>(akta kontroli str. 1-8)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w 2019 roku, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności.
Zakres kontroli	<p>Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – planowanie i realizacja przychodów Agencji, – planowanie i wykonanie kosztów oraz efekty realizowanych zadań, w tym stopień ich wykonania, – wykorzystanie otrzymanych dotacji i środków na realizację projektów finansowanych z budżetu Unii Europejskiej, – gospodarowanie wolnymi środkami pieniężnymi, – prawidłowość sporządzania sprawozdań Rb-N i Rb-Z za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych, rocznego sprawozdania Rb-BZ2 z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań, – realizacja wniosków pokontrolnych wydanych po kontroli wykonania planu finansowego Agencji w 2018 r. <p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizy wykonania planu przychodów, – analizy stanu należności, – analizy realizacji kosztów i wydatków majątkowych, w tym współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej, – analizy realizacji zadań oraz efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, – szczegółowej analizy wybranej próby kosztów, – analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm, dalej: ustawa o NIK.

- analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- kontroli wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym,
- analizy stanu zobowiązań,
- szczegółowej kontroli wybranych zapisów i dokumentów księgowych,
- analizy prawidłowości sporządzenia sprawozdań,
- analizy stosowanych procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzenia sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie planu finansowego Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w 2019 r. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na uzyskane przez Agencję przychody i poniesione koszty.

Agencja prawidłowo sporządziła roczne sprawozdanie w układzie zadaniowym (Rb-Z2) oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (RB-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (RB-Z). Ponadto Agencja zrealizowała wszystkie wnioski pokontrolne sformułowane po zeszłorocznej kontroli wykonania planu finansowego w 2018 r.

W ocenie NIK, zawyżono planowany odpis z przychodów z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, stanowiący główne źródło przychodów Agencji w 2019 r.

Agencja nie dysponowała również informacją o części wniosków o objęcie refundacją i ustalenie urzędowej ceny zbytu leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobu medycznego, która pozwalałaby na ich przyporządkowanie do wniesionych przez wnioskodawców opłat za przeprowadzenie analiz weryfikacyjnych. Odnotowano 63 opłaty za przygotowanie analiz, o łącznej wartości 6,4 mln zł, wniesione na rachunek bankowy Agencji, które nie były przedmiotem zlecenia przez Ministra Zdrowia.

Dla dwóch postępowań o udzielenie zamówienia publicznego naruszono 30-dniowy termin dotyczący umieszczenia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych, o których mowa w art. 95 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*³. Prezes Agencji ze znacznym opóźnieniem zasięgał opinii konsultantów krajowych z dziedziny medycyny odpowiedniej dla danego świadczenia opieki zdrowotnej oraz/lub Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, dla zleceń otrzymanych od Ministra Zdrowia na przygotowanie rekomendacji dla danego świadczenia opieki zdrowotnej w sprawie jego zakwalifikowania, jako świadczenia gwarantowanego.

Agencja dokonała niecelowego zakupu sprzętu elektronicznego, o łącznej wartości 37,9 tys. zł, dla Zespołu Zamiejscowego w Chełmie, który do dnia zakończenia kontroli NIK nie został otwarty m.in. z powodu braku siedziby.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, dalej ustawa Pzp.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁴ kontrolowanej działalności. Ocena ogólna kontrolowanej działalności.

1. Wykonanie planu finansowego Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji

OBSZAR

1.1 Wykonanie planu przychodów

Opis stanu faktycznego

Przychody Agencji w 2019 r. wyniosły ogółem 47 154,6 tys. zł, co stanowiło 101,1% planu po zmianach⁵, w którym przewidywano przychody w kwocie 46 640 tys. zł i 134,8 % przychodów uzyskanych w 2018 roku (34 991,0 tys. zł).

Głównym źródłem przychodów AOTMiT w 2019 r. był odpis z przychodów z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 36 785,0 tys. zł, co stanowiło 78,0% łącznych przychodów, oraz opłaty za przygotowanie analiz weryfikacyjnych⁶ w kwocie 8 024,3 tys. zł (17,0%).

Agencja osiągnęła dodatni wynik finansowy netto za 2019 r., w wysokości 8 248,3 tys. zł, który był wyższy od planu po zmianach o 7 076,3 tys. zł oraz o 4 366,3 tys. zł od wyniku finansowego netto za 2018 r. (3 882 tys. zł). Uzyskana nadwyżka była efektem wyższych niż planowano przychodów z tytułu opłat za przygotowanie analiz weryfikacyjnych oraz niższych niż przewidywano kosztów, w szczególności dotyczących usług obcych, wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenia społeczne. W latach 2016 - 2018 uzyskiwany zysk netto, zgodnie z art. 31u ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁷, za zgodą Ministra Zdrowia, zasilał fundusz zapasowy Agencji.

Stan należności, na dzień 31 grudnia 2019 r., wynosił ogółem 4,4 tys. zł i wynikał z korekt faktur oraz nierozliczonych przez pracowników na dzień bilansowy podróży służbowych. Należności były niższe niż zaplanowano w planie po zmianach na 2019 r. o 45,6 tys. zł, ponieważ dokonano zwrotu kaucji za wynajem nieruchomości. W 2019 r. nie doszło do przeterminowania należności. Prezes Agencji nie podejmował decyzji o umorzeniu, odroczeniu lub rozłożeniu ich na raty.

(akta kontroli str.1710-1742,1836-1866)

Stwierdzone nieprawidłowości

Agencja nie miała systemu pozwalającego na rzetelne ewidencjonowanie informacji dotyczących wniosków o objęcie refundacją i ustalenie urzędowej ceny zbytu leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobu medycznego, złożonych przez wnioskodawców Ministrowi Zdrowia, o których mowa w art. 35 ustawy o refundacji. W Agencji był jedynie podgląd, w systemie SOLR, dotyczący wniosków, które zostały przekazane do oceny AOTMiT przez Ministra

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Plan finansowy na 2019 rok został zatwierdzony przez Ministra Zdrowia w dniu 25 października 2018 r. i ostatecznie zmieniony w dniu 15 października 2019 r.

⁶ Analizy weryfikacyjne w sprawie oceny leku, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobu medycznego, przygotowywano w 2019 r. na zlecenie Ministra Zdrowia, zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 357), dalej: ustawa o refundacji. Analiza weryfikacyjna Agencji podlega opłacie w wysokości 101 574,00 zł w wysokości, którą wnosi się na rachunek bankowy Agencji – zgodnie z § 7 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie sposobu i procedur przygotowania analizy weryfikacyjnej Agencji Oceny Technologii Medycznych oraz wysokości opłat za tę analizę (Dz. U. z 2014 r. poz. 4).

⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, ze zm. Dalej: ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej lub ustawa o świadczeniach.

Zdrowia. Na rachunku Agencji, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., odnotowano 63 opłaty za przygotowanie analiz weryfikacyjnych o łącznej wartości 6 399,2 tys. zł, które nie były związane ze zleceniami Ministra Zdrowia o dokonanie analiz weryfikacyjnych. Agencja informowała Ministerstwo Zdrowia o zaistniałej sytuacji, m.in. występując jeszcze w 2019 r. o wskazanie dalszego sposobu postępowania z tego rodzaju wpłatami.

W 2019 r. wystąpiła różnica pomiędzy liczbą wniosków zaewidencjonowanych w Ministerstwie Zdrowia (198) i w Agencji, jako zleceń otrzymanych od Ministra (89). Prezes Agencji wyjaśnił, że dla każdego leku zdefiniowanego według kodu EAN wnioskodawca składa odrębny wniosek. Zlecenie Ministra Zdrowia może dotyczyć kilku pozycji, o różnych numerach EAN. Zadaniem systemu SOLR nie jest identyfikowanie źródeł przychodów z tytułu opłat weryfikacyjnych.

W ocenie NIK, brak pełnej informacji o złożonych wnioskach, pozwalającej na powiązanie wniosku z dokonaną wpłatą, stwarza ryzyko nieprawidłowego ewidencjonowania opłat za przygotowanie analiz weryfikacyjnych oraz utrudnia identyfikację podstawy przekazywania środków na rachunek bankowy Agencji.

(akta kontroli str.1665-1668,1680-1691,1696-1702,1737,2010-2014)

1.2 Wykonanie planu kosztów

Opis stanu faktycznego

Poniesione przez Agencję w 2019 r. koszty ogółem wyniosły 38 870,6 tys. zł, tj. 85,6 % planu po zmianach (45 420 tys. zł) oraz były o 25,1% wyższe od kosztów poniesionych w 2018 r. (31 082 tys. zł).

Koszty wynagrodzeń, w 2019 r., wyniosły 23 902,8 tys. zł, co stanowiło 61,5% kosztów ogółem, usług obcych 8 290,8 tys. zł, tj. 21,3%, zaś składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy wyniosły 3 887,2 tys. zł (10%). Wzrost kosztów usług obcych o 5 083 tys. zł, tj. 163,1% w stosunku do 2018 r., wynikał w głównej mierze z wyższych kosztów najmu siedziby Agencji oraz kosztów utrzymania nieruchomości, w tym opłat eksploatacyjnych.

W planie finansowym wyodrębniono pozostałe koszty funkcjonowania Agencji, które wyniosły 1 406,2 tys. zł, tj. 63,6 % planu po zmianach (2 212 tys. zł) i stanowiły 3,6% kosztów ogółem. Na niższe niż przewidywano ich wykonanie wpłynęły, m.in. niższe koszty szkoleń i podróży służbowych pracowników Agencji, niższe koszty podróży ekspertów oraz niższe koszty obsługi Rady Przejrzystości i Rady ds. Taryfikacji. Koszty funkcjonowania były jednak wyższe o 1 044 tys. zł (36,7 %) w stosunku do 2018 r., co wynikało ze wzrostu zatrudnienia oraz realizacji projektów, a także udziału pracowników w spotkaniach międzynarodowych, co zwiększyło koszty podróży służbowych.

(akta kontroli str.1850-1875)

Przeciętne zatrudnienie, w 2019 r., w przeliczeniu na pełne etaty, wyniosło 219,3 i w porównaniu z planowanym było niższe o 34,8 etatów (13,7 %), a w stosunku do zatrudnienia w 2018 r. było wyższe o 37,4 etatów (17,0%). W 2019 r. koszty wynagrodzeń osobowych wyniosły 21 718,3 tys. zł i były wyższe o 17,7% niż w 2018 r., tj. 18 448,0 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto⁸ wyniosło w 2019 r. 8 144,35 zł i było niższe niż w 2018 r. o 263,41 zł, tj. 3,2%. Wzrost zatrudnienia wynikał m.in. z przydzielenia Agencji dodatkowych zadań związanych z oceną Ratunkowego Dostępu do Technologii Lekowych i zmianą technologii medycznych.

(akta kontroli str.1825-1835,1865)

⁸ Na jednego pełnozatrudnionego i niepełnozatrudnionego.

Koszty poniesione na wynagrodzenia bezosobowe, w 2019 r., wyniosły 2 184,5 tys. zł i w porównaniu do 2018 r. były niższe o 202,5 tys. zł (9,3%). Spadek ten związany był z mniejszą, niż planowano, liczbą umów cywilnoprawnych zawieranych z ekspertami zewnętrznymi oraz niższymi kosztami wynagrodzeń członków Rady ds. Taryfikacji.

(akta kontroli str.1856-1865)

Szczegółowym badaniem objęto sześć umów cywilnoprawnych⁹, dotyczących wsparcia eksperckiego Wydziału Taryfikacji. Zadania wynikające z umów zostały zrealizowane prawidłowo.

Wykonany został wniosek sformułowany w wystąpieniu pokontrolnym NIK, po ubiegłorocznej kontroli wykonanie planu finansowego Agencji, dotyczący *zapewnienia rzetelnego nadzoru nad wykonaniem zadań określonych w ramach umów cywilnoprawnych*. W dwóch zbadanych umowach cywilnoprawnych (umowa nr 73/06/2019 zawarta w dniu 28 czerwca 2019 r. oraz umowa nr 72/07/2019 zawarta w dniu 15 lipca 2019 r.) wprowadzono zapis, że odbioru usług dokonuje dyrektor komórki organizacyjnej AOTMiT lub osoba go zastępująca, na podstawie sprawozdania od zleceniobiorcy.

(akta kontroli str. 475-521, 634-820, 1184-1244, 2130-2160)

W 2019 r. w Agencji funkcjonowały dwa Zespoły Zamiejscowe, tj. w Krakowie oraz we Wrocławiu. Łączny koszt funkcjonowania tych Zespołów, wyniósł 684,8 tys. zł, w tym Zespołu Zamiejscowe w Krakowie – 495,2 tys. zł, a Zespołu Zamiejscowego we Wrocławiu – 189,6 tys. zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w zespołach tych zatrudnionych było 30 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy oraz jeden pracownik w niepełnym wymiarze, tj. o 11 osób więcej niż w 2018 r.

Szczegółowym badaniem objęto postępowania dotyczące naboru do Zespołu Zamiejscowego w Krakowie (AOTMiT/84/WS/19) oraz do Zespołu Zamiejscowego we Wrocławiu (AOTMiT/62/WS/19). Proces rekrutacji został przeprowadzony zgodnie z § 6 ust. 2 i 4 Zarządzenia Nr 27/2015 Prezesa AOTMiT z dnia 2 stycznia 2015 r. *w sprawie trybu przeprowadzania naboru na wolne stanowiska pracy*, tj. sporządzono protokoły z tych naborów oraz udokumentowano oceny kandydatów. Tym samym zrealizowany został wniosek NIK, *po ubiegłorocznej kontroli Agencji, o przeprowadzenie procesu rekrutacji w sposób zapewniający przejrzysty wybór kandydatów*. We wnioskach po ubiegłorocznej kontroli wniesiono również *o dokonanie analizy celowości odpłatnego wynajmu miejsc parkingowych w celu ograniczenia kosztów*. W 2019 roku Agencja przeprowadziła taką analizę i zrezygnowała z wynajmu dwóch miejsc parkingowych (jedno miejsce postojowe w Krakowie¹⁰ i jedno we Wrocławiu¹¹). Miesięczne opłaty uległy zmniejszeniu o 350 zł netto miesięcznie. W 2019 r. wyniosły 800 zł netto miesięcznie za wynajem czterech miejsc parkingowych w Krakowie oraz 450 zł netto miesięcznie za wynajem trzech miejsc postojowych we Wrocławiu. Agencja wynajmuje także w Warszawie 21 miejsc parkingowych w cenie 921,2 zł netto miesięcznie za miejsce parkingowe. Został również sformułowany wniosek pokontrolny *o dokonanie analizy celowości tworzenia Zespołu Zamiejscowego do spraw analitycznych w Chełmie*. W dniu

⁹ W ramach próby zbadano jedną umowę o świadczenie usług nr 41/03/2019 dobraną z zastosowaniem metody MUS oraz pięć umów, tj. dwie umowy o świadczenie usług nr 06/01/2019 i nr 73/06/2019; umowę o dzieło nr 11/07/2019 oraz dwie umowy zlecenie nr 04/01/2019 oraz nr 72/07/2019 dobrane w sposób celowy.

¹⁰ Aneks nr 1 z dnia 28 czerwca 2019 roku do umowy najmu Nr 114A/10/2018, zawartej w Warszawie, w dniu 5 października 2018 roku, pomiędzy Profuturo Sp. z o.o. spółka komandytowa a AOTMiT.

¹¹ Aneks nr 1 z dnia 12 sierpnia 2019 roku do umowy najmu Nr 135/11/2018, zawartej w Warszawie, w dniu 14 listopada 2018 roku, pomiędzy Dalmor S.A a AOTMiT.

17 września 2019 roku Agencja przeprowadziła analizę i wydała raport dotyczący lokalizacji Zespołu Zamiejscowego Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w Polsce Wschodniej. Do dnia zakończenia kontroli w Agencji, tj. 20 marca 2020 roku, nie powstał Zespół Zamiejscowy w Chelmie, a prace pozostały na etapie rozmów z potencjalnymi wynajmującymi nad ewentualnymi warunkami najmu siedziby dla tego Zespołu.

(akta kontroli str.1584-1602,1659-1664,1778-1821,1867-1874,1903-1933, 2161-2203,2256-2321,2324-2325)

Na wydatki majątkowe Agencja zaplanowała na 2019 rok środki w kwocie 3 400,0 tys. zł, natomiast wydatkowała 558,1 tys. zł, tj. 16,4%. Zakupiono komputery stacjonarne i przenośne wraz z dodatkowymi monitorami za kwotę 465 tys. zł, rozbudowano serwer o dyski twarde – 44,9 tys. zł oraz wdrożono aplikacje – 48,2 tys. zł. Nie zrealizowano jednak części zaplanowanych zakupów inwestycyjnych, m.in. nie wydatkowano środków na realizację zakupów infrastruktury informatycznej dla projektu pn. *System Monitorowania Kosztów Leczenia (SMoKL)* oraz nie zakupiono serwerów i oprogramowania do wirtualizacji środowiska i serwera obliczeniowego. Przyczyną niezrealizowania inwestycji było przeniesienie realizacji projektu SMoKL na 2020 rok oraz rozstrzygnięcie przetargu na zakup serwerów w marcu 2020 roku.

Prace nad utworzeniem i wdrożeniem systemu SMoKL trwają od pięciu lat. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o *systemie informacji w ochronie zdrowia*¹², celem systemu informatycznego jest przetwarzanie danych niezbędnych do określenia taryf świadczeń opieki zdrowotnej. W planie finansowym Agencji na 2019 r. na realizację projektu zabezpieczono środki w kwocie 2 633,3 tys. zł, tj. 1 992,6 tys. zł na zakup sprzętu informatycznego oraz 640,7 tys. zł na pokrycie kosztów wynajęcia chmury obliczeniowej oraz utrzymania projektu. Środki te nie zostały jednak wydatkowane, a system nie został stworzony. We wrześniu 2019 r. Agencja złożyła wniosek o dofinansowanie projektu SMoKL w ramach działania 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych”, Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. W dniu 28 lutego 2019 r. projekt został zarekomendowany do dofinansowania w kwocie 10 963,1 tys. zł, z czego 9 278,1 tys. zł pochodzi ze środków Unii Europejskiej oraz 1 685,0 tys. zł ze środków budżetu państwa.

(akta kontroli str. 1603-1671,1856-1865,1875-1879)

Stan zobowiązań, na dzień 31 grudnia 2019 r., Agencji wynosił 1 414,5 tys. zł i był niższy o 1 855,5 tys. zł, tj. 43,3 % zł od planu po zmianach oraz o 1 035,5 tys. zł, tj. 57,7% niższy niż na koniec 2018 roku. Wynikało to z większej skuteczności w pozyskiwaniu faktur na koniec roku obrotowego oraz ich zapłaty przed dniem bilansowym. W 2019 roku nie wystąpiły zobowiązania przeterminowane i tym samym nie wypłacono odsetek od zobowiązań. Agencja nie zaciągała kredytów bankowych lub pożyczek.

(akta kontroli str.1856-1867)

Szczegółową analizą, na podstawie 35 dowodów księgowych, objęto koszty realizacji zadań w kwocie 5 719,5 tys. zł, tj. 55,9% kosztów Agencji ujętych w badaniu¹³. Poniesione, na podstawie zbadanej próby, wydatki zostały zrealizowane w sposób celowy i gospodarny.

(akta kontroli str.1822-1824,2101-2450,2451-2464)

¹² Dz. U. z 2019 r. poz. 408, ze zm.

¹³ Badanie przeprowadzono na próbie dobranej metodą losową z zastosowaniem metody MUS.

Zgodnie z art. 13a ust. 1 ustawy Pzp, Agencja sporządziła „Plan postępowań o udzielenie zamówień na 2019 r. dla AOTMiT” i opublikowała go 28 listopada 2018 r. na swojej stronie internetowej. Agencja przekazała, 4 marca 2020 r., Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych¹⁴ roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach za 2019 r. Nietożchowanie ustawowego terminu, tj. 1 marca, określonego w art. 98 ust. 2 ustawy Pzp, wynikało z przeciążenia serwerów UZP¹⁵, i tym samym braku możliwości przekazania sprawozdania drogą elektroniczną.

(akta kontroli str. 69-73,1339-1342,1355-1367)

W 2019 r. Agencja wszczęła 427 postępowań o udzielenie zamówień publicznych. W okresie objętym kontrolą udzielono 385 zamówień publicznych o łącznej wartości 6 638,4 tys. zł, w tym siedem w ramach postępowań¹⁶ na podstawie ustawy Pzp o łącznej wartości 3 524,3 tys. zł, tj. 53,0%. Na podstawie regulaminu udzielania zamówień publicznych w AOTMiT¹⁷, bez konieczności stosowania ustawy Pzp, przeprowadzono 378 postępowań o wartości 3 114,1 tys. zł (47,0%).

(akta kontroli str. 74-107)

Szczegółową analizą objęto osiem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w tym pięć postępowań przeprowadzonych na podstawie ustawy Pzp¹⁸ oraz trzy postępowania przeprowadzone na podstawie Regulaminu¹⁹.

W ramach przetargu nieograniczonego nr 1/2019 oraz dwóch przetargów z wolnej ręki nr 4/2019 oraz 5/2019 zakupiono 70 zestawów komputerowych, 36 aparatów telefonicznych, 37 kart SIM, 20 zestawów komputerów przenośnych oraz 180 monitorów. Sprzęt elektroniczny był przeznaczony dla pracowników Agencji w Warszawie oraz Zespołów Zamiejskowych we Wrocławiu i Krakowie, jak również dla planowanego do otwarcia Zespołu Zamiejskowego w Chełmie.

(akta kontroli str. 112-474, 489-505, 522-631, 652-662, 776-820, 1165-1166, 1326-1336)

¹⁴ Dalej: UZP.

¹⁵ Agencja, od dnia 26 lutego 2020 r., bezskutecznie próbowała przekazać sprawozdanie do UZP. Wiadomością e-mail z dnia 1 marca 2020 r. AOTMiT poinformowała UZP o zaistniałej sytuacji i zwróciła się z prośbą o dalsze instrukcje postępowania.

¹⁶ W tym jedno postępowanie o wartości zamówienia równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp z wykorzystaniem elektronicznej komunikacji zamawiającego z wykonawcą, pięć postępowań o wartości zamówienia mniejszej niż progi unijne oraz jedno postępowanie dotyczące zadania finansowanego z budżetu środków europejskich.

¹⁷ Zarządzenie Nr 40/2017 Prezesa AOTMiT z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie *Regulaminu udzielania w Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji zamówień których całkowita wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro oraz Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, w tym Regulaminu komisji przetargowej, Regulaminu dialogu technicznego oraz wzoru wniosków*. Dalej: regulamin lub regulamin udzielania zamówień publicznych.

¹⁸ Próba została dobrana z zastosowaniem metody MUS (postępowanie nr 8/2019 „Zapewnienie sal szkoleniowych, pokoi hotelowych, oraz wyżywienia na potrzeby przeprowadzenia szkoleń, w związku z realizowanym przez Zamawiającego, projektem finansowanym z funduszy europejskich: pt. *Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020*, projekt pn. *Racjonalne decyzje w systemie ochrony zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem regionalnej polityki zdrowotnej*” oraz postępowanie w trybie zamówienia z wolnej ręki nr 5/2019 „Świadczenie usług telekomunikacyjnych w ramach telefonii komórkowej wraz z dostawą nowych aparatów telefonicznych oraz kart SIM na rzecz Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji”) oraz w sposób celowy (postępowanie w ramach przetargu nieograniczonego nr 1/2019 „Dostawa komputerów przenośnych z dodatkowym wyposażeniem oraz komputerów stacjonarnych z dodatkowym wyposażeniem w ramach projektu pn.: *Wyposażenie Agencji w sprzęt IT na rok 2019*”, postępowanie w ramach przetargu nieograniczonego nr 3/2019 „Świadczenie usług telekomunikacyjnych w ramach telefonii komórkowej wraz z dostawą nowych aparatów telefonicznych oraz kart SIM na rzecz Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji”) oraz postępowanie w trybie zamówienia z wolnej ręki nr 4/2019 „Dostawa komputerów przenośnych z dodatkowym wyposażeniem w ramach projektu pn.: *Wyposażenie Agencji w sprzęt IT na rok 2019*”), na łączną kwotę 2 952,4 tys. zł.

¹⁹ Próba dobrana w sposób celowy. Szczegółowo zbadano postępowania w przedmiocie wsparcia eksperckiego dla Wydziału Taryfikacji o następujących numerach rejestracyjnych wniosków: BP/175/2019, BP/227/2019 oraz postępowanie na stworzenie aplikacji internetowej na potrzeby projektu „Racjonalne decyzje w ochronie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem regionalnej polityki zdrowotnej”, numer rejestracyjny wniosku BP/177/2019, na łączną kwotę 114,0 tys. zł.

Zrealizowany został wniosek pokontrolny, dotyczący *dokumentowania ustalenia szacunkowej wartości i wyboru wykonawców zamówień, których wartości nie przekracza równowartości w złotych kwoty 30 tys. euro*, sformułowany w ubiegłym roku, w związku z ustaleniami kontroli. Szczegółowym badaniem objęto dwa wnioski: BP/175/2019 oraz BP/227/2019, w których zgodnie z § 3 ust. 4 *regulaminu udzielenia zamówień publicznych w AOTMiT* oraz § 4 Zarządzenia nr 12/2019 Prezesa AOTMiT z dnia 1 kwietnia 2019 r. *w sprawie ustalania zasad określania wysokości wynagrodzenia z tytułu realizacji umów zlecenia oraz umów o świadczenie usług zawieranych z Agencją Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji*, udokumentowano szacunkową wartość i wybór wykonawców zamówienia. Ponadto, w kwietniu i maju 2019 r.²⁰, przeprowadzono szkolenia dla pracowników Agencji dotyczące zamówień publicznych o wartości poniżej 30 tys. euro, obejmujące m.in. przygotowanie wniosków zakupowych.

(akta kontroli str. 489-505, 776-820, 1945-1951)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Agencja zbyt wysoko oszacowała odpis na pokrycie kosztów swojego funkcjonowania, który zaproponowała na 2019 r. w kwocie 39 419 tys. zł, bez uwzględnienia faktycznie poniesionych kosztów funkcjonowania AOTMiT w latach ubiegłych.

Prezes Agencji wyjaśnił, że propozycja wysokości odpisu dla Agencji ustalana jest na dany rok, w wysokości umożliwiającej zrównoważenie planu finansowego, z uwzględnieniem przychodów z innych źródeł oraz planowanych do poniesienia kosztów działalności, zgodnie z najlepszą wiedzą w danym momencie. Ostateczną wysokość odpisu ustala Minister Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Finansów. Wysokość odpisu oszacowano także w oparciu o poniesione koszty w latach ubiegłych z uwzględnieniem ustawowego limitu wynagrodzeń, zaś istniejące przepisy nie dają możliwości zmiany wysokości odpisu w roku obrotowym.

W ocenie NIK, ubieganie się o zbyt wysoki odpis, w stosunku do ponoszonych w latach 2016 - 2018 kosztów, było działaniem nierzetelnym. Należy zaznaczyć, że Agencja miała nadwyżki wolnych środków, których stan na koniec 2018 r. wynosił 97 822 tys. zł.

W uzasadnieniu wniosku dotyczącego odpisu wskazano, że zostanie on przeznaczony, m.in. na pokrycie kosztów: zużycia materiałów i energii – 669 tys. zł; usług obcych – 12 215 tys. zł; składek na ubezpieczenia społeczne – 4 484 tys. zł; pozostałych kosztów funkcjonowania – 2 290 tys. zł.

Koszty te w 2018 r. wyniosły odpowiednio: 303 tys. zł; 5 083 tys. zł; 2 826 tys. zł oraz 1 044 tys. zł.

Minister Zdrowia, w porozumieniu z Ministrem Finansów, ustalili, że przychody z tytułu odpisu dla Agencji na taryfikację w 2019 r. wyniosą 36 785, 0 tys. zł.

W planie finansowym na 2019 r., po zmianach, podano, że planowane koszty wyniosą: zużycie materiałów i energii – 781 tys. zł, usługi obce – 10 049 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne – 4 049 tys. zł, pozostałe koszty funkcjonowania – 2 212 tys. zł. Według wykonania planu finansowego na 2019 r. poniesione koszty wyniosły odpowiednio: 624,1 tys. zł; 8 290,8 tys. zł; 3 390,4 tys. zł oraz 1 406,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 1488-1514, 1836-1849, 1884-1892, 1856-1865, 1867-1875)

²⁰ Daty szkoleń z zamówień publicznych: 25-26 kwiecień 2019 rok, 10 maj 2019 rok, 20 maj 2019 rok.

2. W ramach postępowania nr 5/2019, 13 stycznia 2020 roku Agencja zamieściła ogłoszenie o rozstrzygnięciu i udzieleniu zamówienia na świadczenie usług telekomunikacyjnych wraz z dostawą nowych aparatów telefonicznych oraz kart SIM w Biuletynie Zamówień Publicznych²¹, tj. 262 dni po ustawowym terminie, co stanowiło naruszenie art. 95 ust. 1 ustawy Pzp.

Agencja, w ramach postępowania nr 4/2019 o rozstrzygnięciu i udzieleniu zamówienia na dostawę komputerów przenośnych z dodatkowym wyposażeniem, 30 września 2019 roku przekazała ogłoszenie Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, co było niezgodne z art. 95 ustawy Pzp. Szacunkowa wartość tego zamówienia nie przekraczała progów unijnych, co powodowało, że ogłoszenie o udzieleniu zamówienia powinno być zamieszczone w BZP. W trakcie trwania czynności kontrolnych, w dniu 7 lutego 2020 roku, Agencja dopełniła tego obowiązku, przekraczając jednak o 265 dni termin określony w art. 95 ust. 1 ustawy Pzp.

Prezes Agencji wyjaśnił, że opóźnienie w publikacji ogłoszenia o udzieleniu zamówienia (postępowania nr 4/2019 i 5/2019) wynikało z dużego nakładu pracy w 2019 r. w komórce zamówień publicznych. Do opóźnienia doszło z winy pracownika komórki zamówień publicznych, który miał za zadanie w krótkim czasie przeprowadzić kilka postępowań. Brak publikacji ogłoszenia w BZP (postępowanie nr 4/2019), wynikał z błędnego przekonania pracownika komórki zamówień publicznych, iż publikacja tego ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej jest wystarczająca. Dokonując konwalidacji swojej czynności zamawiający ostatecznie opublikował informację o udzieleniu zamówienia w BZP.

(akta kontroli str. 287-415,1173-1176,1181-1183)

3. Agencja zakupiła w ramach postępowań nr 1/2019 oraz 5/2019, a następnie zarezerwowała dla Zespołu Zamiejscowego w Chełmie trzy aparaty telefoniczne²² oraz siedem zestawów komputerowych²³ wraz z 10 monitorami²⁴, o łącznej wartości 37,9 tys. zł. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych, Zespół Zamiejscowy w Chełmie nie został utworzony.

Prezes AOTMiT wyjaśnił, że utworzenie Zespołu Zamiejscowego w Chełmie planowane było na rok 2019, jednak utworzenie Zespołu nie doszło jeszcze do skutku. Mając na uwadze powyższy plan oraz zachowanie przejrzystości procedury przetargowej zamawiający uwzględnił określoną ilość sprzętu (telefonów, komputerów itd.) już w postępowaniach realizowanych na potrzeby istniejących zespołów i głównej siedziby. W sytuacji nieprzewidzenia zakupu dla zespołu zamiejscowego, w przypadku wiedzy co do jego planowanego terminu powstania, zamawiający mógł narazić się na zarzut podziału zamówienia na części.

W ocenie, NIK zakup, w postępowaniach nr 1/2019 i 5/2019, sprzętu elektronicznego dla nieotwartego, ze względu na m.in. brak siedziby, Zespołu w Chełmie był działaniem niecelowym i naruszał art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*²⁵.

(akta kontroli str. 116-235,341-415,1165-1166,1326-1333,1335-1336,1584-1602,1933)

²¹ Dalej BZP.

²² Łączna wartość telefonów wyniosła 7,3 tys. zł, tj. iPhone Xs (3,5 tys. zł/szt.) oraz 2 szt. Samsung Galaxy 10 (1,9 tys. zł/szt.).

²³ Łączna wartość zestawów komputerowych model HP Inc.EliteDesk 705 G4 SFF wyniosła 23,3 tys. zł (7 szt. w cenie 3,3 tys. zł/szt.).

²⁴ Łączna wartość monitorów model HP Inc.EliteDisplay E233 wyniosła 7,4 tys. zł (10 szt. w cenie 738,00 zł/szt.).

²⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.

Opis stanu faktycznego

1.3 Gospodarowanie wolnymi środkami

Agencja, na koniec 2019 r., miała środki pieniężne w wysokości 106 247 tys. zł. Wolne środki finansowe, pochodzące z odpisu dla Agencji na taryfikację świadczeń oraz opłat za przygotowanie analiz weryfikacyjnych, przekazywano Ministrowi Finansów do zarządzenia lub w depozyt. Wysokość tych środków, według stanu na 31 grudnia 2019 r., wyniosła 105 797,1 tys. zł. Środki pieniężne lokowano na okres od 31 dni do 181 dni jako depozyt terminowy oraz depozyt overnight. Średnia kwota z 12 miesięcy 2019 r. z lokowania i przekazywania tych środków w zarząd, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. *w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie* wyniosła 94 000 tys. zł. Łączna kwota przychodów uzyskanych z tytułu gospodarowania wolnymi środkami w 2019 roku wyniosła 1 342,9 tys. zł. Środki uzyskane z budżetu państwa w formie zaliczki na realizację projektu pn. *Racjonalne decyzje w systemie ochrony zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem regionalnej polityki zdrowotnej* ewidencjonowano na wyodrębnionym, nieoprocentowanym rachunku bankowym. W Agencji występowała nadwyżka wolnych środków (105 797,1 tys. zł) w stosunku do poniesionych kosztów działalności (38 870,6 tys. zł) w 2019 rok, tj. 272,2%. Agencja miała, wg stanu na 31 grudnia 2019 r., środki zgromadzone na funduszu zapasowym w wysokości 85 888 tys. zł. Zgromadzone środki na funduszu zapasowym, jak wyjaśniono, Agencja zamierza przeznaczyć na planowany w przyszłości zakup własnej siedziby.

(akta kontroli str.1902,1856-1865,1867-1880,1939-1944,2451-2460)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

1.4 Realizacja zadań

Opis stanu faktycznego

Zadania ujęte w planie działalności AOTMiT na 2019 r. wynikały z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej. Zgodnie z planem finansowym w układzie zadaniowym AOTMiT na 2019 r., Agencja realizowała trzy zadania, tj. 20.1.1.2. *Ocena świadczeń opieki zdrowotnej i technologii medycznych*, 20.1.1.3. *Analizy kosztowe wybranych procedur i procesów medycznych wraz z ich taryfikacją i benchmarkingiem* oraz 20.3.3.1. *Opracowanie stanowisk w sprawie zakwalifikowania leków bądź wyrobów medycznych jako świadczenia gwarantowanego*, dla których określono cel i mierniki²⁶. Na wykonanie tych zadań wydatkowano 38 873,5 tys. zł, tj. 85,59% planu po zmianach. W ramach realizacji dwóch zadań, tj. 20.1.1.2. liczba wydanych rekomendacji i opinii wyniosła 460 oraz analiz weryfikacyjnych (zadanie 20.3.3.1.) – 79, i była wyższa niż zaplanowano. Szczegółowym badaniem terminowości realizacji zadań objęto 405 wydanych rekomendacji i opinii²⁷ w ramach zadania 20.1.1.2. Zadania wykonano z zachowaniem ustawowych terminów. W Agencji nie opracowano wewnętrznych procedur oceny wykonania planów. Jednak dokonywano pomiaru realizacji celów

²⁶ Zadanie 20.1.1.2 – cel: poprawa dostępności do usług i świadczeń medycznych, planowana wartość miernika - 400 wydanych rekomendacji i opinii; zadanie 20.1.1.3 – cel: optymalizacja wykorzystania środków na finansowanie świadczeń ze środków publicznych, planowana wartość miernika - 150 przygotowanych projektów taryf; zadanie 20.3.3.1. – cel: zapewnienie właściwego dostępu do bezpiecznych, odpowiedniej jakości i skutecznych produktów leczniczych i wyrobów medycznych, planowana wartość miernika - 65 wydanych analiz weryfikacyjnych.

²⁷ W tym: 195 szt. opinii o projektach programów polityki zdrowotnej, o których mowa w art. 48 a ust. 1 ustawy o świadczeniach; 87 szt. ocen off-label, o których mowa w art. 40 ust.1 ustawy o refundacji; 117 szt. opinii w ramach ratunkowego dostępu do technologii lekowych, o których mowa w art. 47 f ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach; 6 szt. rekomendacji w sprawie zakwalifikowania świadczeń jako gwarantowane, o których mowa w art. 31 a-c ustawy o świadczeniach.

i zadań poprzez monitorowanie rejestru zleceń, tworzenie comiesięcznych harmonogramów prac, przekazywanie protokołów z posiedzeń Rady Przejrzystości. W 2019 r. przedkładano Ministrowi Zdrowia sprawozdania z przebiegu realizacji zadań oraz miesięczne informacje o osiągniętej wartości miernika dla zadania 20.1.1.2. oraz 20.3.3.1.

(akta kontroli str.1515-1561,1575-1602,1672-1679)

Najwyższa Izba Kontroli, po ubiegłorocznej kontroli wykonania planu finansowego Agencji, ponowiła wniosek pokontrolny, sformułowany po kontroli wykonania planu finansowego za 2011 r., o *terminowe wydawanie opinii w sprawie projektów samorządowych programów polityki zdrowotnej*. W 2019 roku Agencja na podstawie art. 31n pkt 3 *ustawy o świadczeniach* wydała 195 opinii do projektów programów polityki zdrowotnej. Wszystkie opinie zostały wydane przez Prezesa Agencji z zachowaniem ustawowego terminu, tj. dwóch miesięcy, o którym mowa w art. 48a ust. 7 *ustawy o świadczeniach*. Wniosek pokontrolny NIK został zatem zrealizowany.

(akta kontroli str.1584-1602,1952-1955,1989-2009)

W 2019 r. Agencja współpracowała przy realizacji trzech projektów²⁸, finansowanych ze środków zewnętrznych. Ponadto w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, realizowano projekt *Racjonalne decyzje w systemie ochrony zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem regionalnej polityki zdrowotnej*²⁹. Projekt był finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz ze środków budżetu państwa. Łączna wysokość wydatków kwalifikowanych projektu wynosiła 6 578,2 tys. zł i obejmowała dofinansowanie ze środków europejskich w kwocie 5 544,1 tys. zł (tj. 84,3 %) oraz ze środków dotacji celowej w kwocie 1 034,1 tys. zł (tj. 15,7%)³⁰.

(akta kontroli str. 967-968,1674)

Na realizację tego projektu w 2019 r. przewidziano, w planie po zmianach, łączną kwotę w wysokości 1 354,0 tys. zł, w tym 213,0 tys. zł z dotacji celowej budżetu państwa oraz 1 141,0 tys. zł ze środków Unii Europejskiej. Koszty realizacji projektu (bez kosztów amortyzacji) wynosiły w 2019 r. 968,7 tys. zł., tj. 71,5% planu finansowego po zmianach. Dodatkowo poniesiono koszty w kwocie 46,8 tys. zł na zakup aplikacji Kreator. Niższe niż przewidywano wykonanie tych zadań wynikało z niezatwierdzenia przez Instytucję Pośredniczącą wniosku, na kwotę 314,6 tys. zł, o płatność za IV kwartał 2019 r. oraz z poniesienia niższych niż planowano kosztów związanych m.in. z noclegami dla uczestników szkoleń i ich dojazdem.

(akta kontroli str. 1856-1874)

Do końca 2019 r. AOTMiT, zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie realizacji tego projektu, przeprowadziła 14 szkoleń dotyczących m.in. programów polityki

²⁸ W tym: EUnetHTA JA3 2016-2020 – „Określenie i wdrożenie zrównoważonego modelu współpracy naukowo-technicznej w zakresie oceny technologii medycznych (HTA) w Europie”; Impact HTA – „Ulepszone metody i użyteczne narzędzia umożliwiające lepszą ocenę technologii medycznych”; POWER – „Mapy potrzeb zdrowotnych – Baza Analiz Systemowych i Wdrożeniowych”.

²⁹ Na podstawie Umowy o dofinansowanie projektu nr POWR.05.02.00-00-0002/18-00, zawartej w dniu 5 kwietnia 2018 r. pomiędzy Skarbem Państwa – Ministrem Zdrowia a AOTMiT. Głównym celem projektu jest poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia w zakresie: tworzenia samorządowych programów polityki zdrowotnej, regionalnych strategii ochrony zdrowia, świadczeń objętych finansowaniem ze środków publicznych, procesu taryfikacji, procesu terapeutycznego. Okres realizacji projektu: od 1 maja 2018 r. do 31 grudnia 2022 r.

³⁰ Agencja, pismami z dnia 1 i 15 kwietnia 2019 r. oraz 22 lipca 2019 r., zwróciła się do Instytucji Pośredniczącej z wnioskiem o zmiany w projekcie w zakresie kategorii wydatków i koncepcji niektórych zadań projektowych. Dnia 18 września 2019 r. Agencja zawarła z Ministrem Zdrowia aneks nr POWR.05.02.00-00-0002/18-01 do Umowy o dofinansowanie projektu nr POWR.05.02.00-00-0002/18-00, w którym określono łączną wysokość wydatków kwalifikowanych projektu oraz nową treść wniosku o dofinansowanie realizacji projektu.

zdrowotnej, taryfikacji świadczeń i HTA (ang. *Health Technology Assessment*)³¹; udostępniła na stronie internetowej kreator do tworzenia programów polityki zdrowotnej³² oraz opracowała 36 publikacji edukacyjnych³³. Tym samym Agencja wykonała wniosek pokontrolny NIK z ubiegłego roku, o *podjęcie skutecznych działań w celu zrealizowania projektu Racjonalne decyzje w systemie ochrony zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem regionalnej polityki zdrowotnej, objętego dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej*.

(akta kontroli str. 602-603,1173-1180,1245-1320, płyta CD – plik nr 43)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 2019 roku Agencja w ramach realizacji zadania 20.1.1.3 przygotowała 70 projektów taryf i nie osiągnęła zaplanowanego, w planie finansowym w układzie zadaniowym na rok 2019, miernika, tj. 150 wydanych projektów taryf. Agencja na ten cel wydatkowała 17 140,8 tys. zł, tj. 73,55% planu po zmianach.

Prezes AOTMiT wyjaśnił, że na taką realizację planu wpływ miały czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, m.in. czas trwania procesu taryfikacji wynoszący kilka miesięcy oraz zmienne zaangażowanie zasobów. Na opóźnienia realizacji zadań w 2019 r. wpłynęły także: obszerność analizowanych zagadnień; problemy ze sprawozdaniem, rozliczaniem i finansowaniem świadczeń; opóźnienia w przekazywaniu danych przez świadczeniodawców; powtórny proces uzyskiwania danych od świadczeniodawców; dodatkowe analizy; powiązania różnych projektów. Na etapie planowania prac, wpływ czynników zewnętrznych nie jest możliwy do określenia.

W ocenie NIK, niewydanie zaplanowanych do realizacji projektów taryf było postępowaniem nierzetelnym. Zgodnie z art. 31n. pkt 1a) ustawy o oświadczeniach opieki zdrowotnej, realizacja zadań związanych z określeniem taryf świadczeń jest ustawowym zadaniem Agencji.

(akta kontroli str.1515-1552,1560,1575-1602,1659-1664)

2. Dla sześciu przekazanych przez Ministra Zdrowia zleceń na przygotowanie rekomendacji dla danego świadczenia opieki zdrowotnej, co do zakwalifikowania go jako świadczenie gwarantowane, o numerach 7/2019, 12/2019, 13/2019, 93/2019, 95/2019, 96/2019, Prezes Agencji ze znacznym opóźnieniem zasięgał opinii konsultantów krajowych z dziedziny medycyny odpowiedniej dla danego świadczenia opieki zdrowotnej oraz/lub Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia. Następowало to w terminie od 47 dni do 631 dni od daty wpływu zlecenia do AOTMiT, chociaż zgodnie z art. 31 c ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej Prezes Agencji zasięga opinii niezwłocznie po otrzymaniu zlecenia.

Prezes AOTMiT wyjaśnił, że proces opracowywania raportu w sprawie oceny świadczenia opieki zdrowotnej związany był z koniecznością ustalania priorytetów prowadzonych prac. Wynikało to z dużej liczby terminowych zleceń Ministra Zdrowia, przekazywanych w krótkim czasie oraz złożoności procesów analitycznych, angażujących równolegle kilka zespołów analitycznych. Opracowanie raportów rozpoczynano niezwłocznie po uwolnieniu zasobów

³¹ W ramach realizacji zadania nr 1: Wypracowanie i przeprowadzenie programów szkoleń.

³² W ramach realizacji zadania nr 2: Stworzenie Repozytorium jako informatycznej platformy wymiany wiedzy na temat HTA i Programów Polityki Zdrowotnej.

³³ W ramach realizacji zadania nr 3: Wypracowanie materiałów edukacyjnych wykorzystywanych w ramach prowadzonych zadań.

analitycznych, a co za tym idzie termin rozpoczęcia prac analitycznych był często odległy od daty wpływu danego zlecenia do AOTMiT.

W ocenie NIK, tak długa zwłoka w wystąpieniu o opinie konsultantów krajowych z dziedziny medycyny odpowiedniej dla danego świadczenia opieki zdrowotnej oraz/lub Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wskazuje na nierzetelne postępowanie Agencji.

(akta kontroli str.1584-1602,1952-1959,1963-1966)

OCENA CZĄSTKOWA

Wyższe niż zaplanowano przychody przy niższych niż zakładano kosztach pozwoliły na uzyskanie dodatniego wyniku finansowego netto, który był wyższy niż zaplanowano w planie finansowym po zmianach. W ocenie NIK zawyżono jednak planowany odpis z przychodów z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, dokonano niecelowego zakupu sprzętu elektronicznego, a także nie zrealizowano w pełni zaplanowanych zadań.

OBSZAR

2. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2019 r. przez AOTMiT:

- z wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej w układzie zadaniowym (Rb-BZ2) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2019 r. było w trakcie przygotowania i w czasie niniejszej kontroli nie zostało sporządzone³⁴. Kwoty wykazane w sprawozdaniach Rb-BZ2, Rb-N i Rb-Z były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. W dniu 5 marca 2020 roku Agencja złożyła do Ministerstwa Zdrowia korektę sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2019 roku. Zmiana na kwotę 2,5 tys. zł³⁵ wynikała z korekty wyceny różnic kursowych naliczonych od środków zgromadzonych na rachunku walutowym w euro. Zarządzenie Prezesa Agencji Nr 2/2019 w sprawie wytycznych dotyczących sprawozdawczości Biura Księgowości³⁶ określało, m.in. rodzaje sporządzanych sprawozdań oraz osoby odpowiedzialne za ich przygotowanie i weryfikację. Zastosowany system kontroli zarządczej oraz opracowane procedury były racjonalne i zapewniały prawidłowość sprawozdań. Agencja zidentyfikowała i oszacowała ryzyka w obszarze sprawozdawczości. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str.1659-1664,1866,2022-2100)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sprawozdania Agencji, które zostały sporządzone terminowo oraz po złożonej korekcie w sprawozdaniu Rb-N również poprawnie, w zakresie operacji finansowych.

³⁴ Zgodnie z art. 31u ust. 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, Prezes Agencji w terminie do 30 kwietnia każdego roku przedstawia ministrowi właściwemu do spraw zdrowia sprawozdanie z wykonania planu finansowego za rok poprzedni.

³⁵ Zmiana dotyczyła pozycji N3.2 depozyty na żądanie, kol.10 banki, gdzie pierwotna kwota wyniosła 402 502,88 zł. Natomiast kwota po korekcie wyniosła 399 997, 28 zł, różnica w kwocie to 2 505,60 zł.

³⁶ Zarządzenie Nr 2/2019 Prezesa Agencji z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących sprawozdawczości Biura Księgowości AOTMiT.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Opracowanie, we współpracy z Ministerstwem Zdrowia, systemu pozwalającego na ewidencjonowanie informacji o statusie wniosków i zleceń na przeprowadzenie analiz weryfikacyjnych umożliwiającego ich przyporządkowanie do opłat wnoszonych na konto Agencji przez wnioskodawców.
2. Ustalanie propozycji wysokości odpisu dla Agencji z uwzględnieniem m.in. rzeczywistych kosztów poniesionych w latach ubiegłych.
3. Wyeliminowanie przypadków nieterminowego zamieszczania ogłoszeń o udzieleniu zamówień.
4. Zasięganie opinii konsultantów krajowych z dziedziny medycyny odpowiedniej dla danego świadczenia opieki zdrowotnej oraz/lub Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia niezwłocznie po otrzymaniu zlecenia od Ministra Zdrowia na przygotowanie rekomendacji dla danego świadczenia opieki zdrowotnej, co do zakwalifikowania go jako świadczenie gwarantowane.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁷ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Zdrowia Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Najwyższa Izba Kontroli informuje, że wystąpienia pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. stanowią podstawę sporządzenia *Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 r.*, której terminowe przedłożenie jest obowiązkiem Najwyższej Izby Kontroli określonym w art. 226 ust. 2 Konstytucji. Realizacja ustrojowego obowiązku Najwyższej Izby Kontroli w stosunku do Sejmu, umożliwiająca dochowanie przez Sejm terminu określonego w art. 226 ust. 2 Konstytucji, stanowi realizację ważnego interesu społecznego. Wobec powyższego, na podstawie art. 15z z ust. 4 pkt 2 w zw. z ust. 1 pkt 10 i ust. 7 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych³⁸, organ kontrolowany zobowiązany jest w terminie określonym w art. 54 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnieść zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego albo poinformować w tym terminie o niewniesieniu zastrzeżeń.

³⁷ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

³⁸ Dz.U. poz.374, 567 i 568

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 9 kwietnia 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Zdrowia
Dyrektor
Piotr Wasilewski

...../.....
podpis

Kontroler
Karolina Hawryluk
Inspektor kontroli państwowej

...../.....
Podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał Piotr Wasilewski, Dyrektor Departamentu Zdrowia Najwyższej Izby Kontroli.

DYREKTOR
Departament Zdrowia
Piotr Wasilewski
Piotr Wasilewski

.....
podpis

Na podstawie art. 35c ust. 1 ustawy o NIK w powyższym tekście dokonano sprostowania oczywistych omyłek pisarskich poprzez:

- zastąpienie użytej na str. 5 (akapit piąty) wartości „21,1%” wartością „21,3%”;
- skreślenie użytej na str. 9 (akapit drugi) kropki po wyrazach „w kwocie 39 419 tys. zł.”;
- zastąpienie użytego na str. 11 (akapit trzeci) wyrazu „enchmarketingiem” wyrazem „benchmarkingiem”;
- zastąpienie na str. 13 (akapit czwarty) wyrażenia „art. 31 n. pkt 1)” wyrażeniem „art. 31 n. pkt 1a)”.

DYREKTOR
Departament Zdrowia

Piotr Wasilewski

